

поділу позицій в стратифікаційній структурі суспільства. Можливий також шлях вирішення проблеми нерівності в кожній конкретній ситуації залежно від ступеня вираженості релевантних характеристик кожної конкретної людини, що є перспективою для подальших досліджень у цьому напрямку.

Література

1. Лапин Н. И. Сборник материалов научной конференции к 180-летию со дня рождения К. Маркса: Карл Маркс и современная философия / Н. И. Лапина. - М. : ИНФРА-М, 1999. - 380 с.
2. Комаров М. С. Введение в социологию / М. С. Комаров. - М. : Наука, 2004. - 340 с.
3. Косалс Л. Я. Социология перехода к рынку / Л. Я. Косалс, Р. В. Рывкина. -М. : Эдиториал, 2008. - 365 с.
4. Ядов В. А. Стратегия социологического исследования. Описание, объяснение, понимание социальной реальности / В. А. Ядов. - М. : Омега-Л, 2007. - 410 с.

Шамановський В.В., Антоненко В.М.

ДЕЯКІ СУЧАСНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

Ефективність діяльності суб'єктів господарювання зумовлюється переважно станом їх фінансів, що призводить до необхідності розгляду проблеми забезпечення фінансової безпеки підприємств. Недостатнє забезпечення фінансової безпеки може привести до того, що підприємство стане ціллю ворожого поглинання та, з іншого боку, ріст темпів бізнесу викликає більш високу залежність підприємств від зовнішніх джерел фінансування та, можливо, втрату самостійності у прийнятті управлінських рішень.

Фінансова безпека є універсальною категорією, що відбиває захищеність суб'єктів соціально-економічних відносин на усіх рівнях, Фінансова безпека підприємства – це захищеність його діяльності від негативних впливів зовнішнього та внутрішнього середовищ, а також спроможність швидко усунути різноманітні загрози або пристосуватися до існуючих умов для стабільного функціонування та динамічного розвитку. Зміст цього поняття містить у собі систему засобів, що забезпечують конкурентну стійкість і фінансову стабільність підприємства, а також сприяють підвищенню рівня добробуту власників та робітників.

Головна мета фінансової безпеки підприємства полягає в тому, щоб гарантувати його стабільне та максимально ефективно функціонування у поточний період і високий потенціал розвитку в майбутньому.

Взагалі фінансова безпека підприємства є комплексним поняттям і пов'язана не лише з внутрішнім станом самого підприємства, а й з впливом зо-

внiшнього середовища, з його суб'єктами, з якими підприємство вступає у взаємозв'язки.

Дослідженню поняття «фінансова безпека підприємства» присвячено достатньо праць. Так, Судакова О.І. зазначає, що фінансова безпека - важлива складова частина економічної безпеки підприємства, що базується на незалежності, ефективності і конкурентоспроможності фінансів підприємства, яка відображається через систему критеріїв і показників його стану, які характеризують збалансованість фінансів, достатню ліквідність активів і наявність необхідних грошових резервів, фінансову стабільність, ступінь захищеності фінансових інтересів на усіх рівнях фінансових відносин [5, С. 142].

І.А. Бланк визначає, що фінансова безпека підприємства являє собою кількісно і якісно детермінований рівень його фінансового стану, який забезпечує стабільний захист його пріоритетних збалансованих фінансових інтересів від ідентифікованих реальних та потенційних загроз зовнішнього і внутрішнього характеру, параметри якого визначаються на основі його фінансової філософії і створюють необхідні передумови фінансової підтримки його стійкого росту в нинішньому і перспективному періоді [1, С. 264].

У системі управління фінансовою безпекою підприємства потрібно використовувати методи обліку та контролю, які характеризують ефективність використання активів, мінімізації використання овердрафтів, прискорення збирання дебіторських боргів, мінімізації запасів та інвестування тимчасових залишків грошових коштів у короткотермінові цінні папери, які сукупно повинні забезпечити необхідний підприємству прибуток і ріст капіталів [2, С. 252].

Загрози фінансовій безпеці підприємницької діяльності можуть бути дуже різноманітними, вони класифікуються за різними критеріями: за джерелом виникнення всі загрози можна поділити на зовнішні і внутрішні; за рівнем тяжкості наслідків: загрози з високою, значною, середньою і низькою тяжкістю наслідків; за рівнем вірогідності загрози можуть бути маловірогідними і високовірогідними; загрози можуть розрізнятися за проявом на певному етапі підприємницької діяльності. Існують загрози найвірогідніші та найнебезпечніші на етапі створення підприємства, й такі, що характерні для функціонування; загрози можуть розрізнятися за об'єктом посягань; за суб'єктами загроз; за формою збитку [4, С. 120].

Управління фінансовою безпекою (як і будь-якою іншою діяльністю) підприємства, побудова його цілісної системи є не тільки основою забезпечення, а й головною його проблемою, а точніше – комплексом проблем. Крім проаналізованих проблем, що є важливими для побудови системи, яка фінансово забезпечує підприємство, на наш погляд, існують такі проблеми:

- визначення функцій управління фінансовою безпекою;
- визначення завдань управління безпекою;
- визначення політичних аспектів управління безпекою;
- організація управлінського контролю та визначення облікової політики підприємства для забезпечення;

- побудова моделі фінансового забезпечення підприємства.

Для запобігання загрозам фінансовій безпеці перед підприємствами стоять такі завдання:

- забезпечити й постійно підтримувати високий рівень кваліфікації працівників;

- забезпечити розвиток техніко-технологічних можливостей та потужностей підприємства з метою досягнення необхідного рівня конкурентоспроможності;

- досягти високої ефективності менеджменту підприємства;

- забезпечити захист інформаційного середовища підприємства;

- забезпечити правовий захист підприємства.

При цьому основними напрямками фінансового захисту підприємства можуть бути:

- стратегічне планування, фінансово-господарська діяльність підприємства;

- бюджетування як найефективніший метод планування з метою забезпечення;

- оперативне управління фінансово-господарською діяльністю підприємства;

- організація поточного контролю за виконанням планів (програм) діяльності підприємства та фінансовими бюджетами бюджетного планування [2, С. 253].

В основі застосування забезпечення фінансової безпеки підприємства лежить концепція системного поєднання функцій контролю, планування, зворотного зв'язку та інформаційного забезпечення.

Таким чином, для забезпечення максимального ступеня захисту від загроз необхідна певна діяльність, яка повинна забезпечити фінансову безпеку підприємства. Об'єктом системи забезпечення фінансової безпеки виступає фінансовий стан суб'єкта підприємницької діяльності в поточному і перспективному періоді. Конкретними ж об'єктами захисту виступають ресурси: фінансові, матеріальні, інформаційні, кадрові. Оскільки об'єкт захисту є багатоаспектним, то ефективне забезпечення фінансової безпеки повинне ґрунтуватися на системному підході до управління цим процесом. Тож, щоб підприємство успішно функціонувало, необхідно, перш за все, оцінити фінансовий стан на підприємстві, щоб визначити, чи існує загроза щодо фінансової безпеки підприємства, і якщо загроза таки існує, то треба обрати певну стратегію управління підприємством у кризовому стані, щоб уникнути банкрутства, відповідно до рівня ризику даного підприємства.

Література

1. Бланк И.А. Управление финансовой безопасностью предприятия. / И. А. Бланк. – К. : Эльга, Ника-Центр, 2004. – 784 с.

2. Куцик В.І. Фінансова безпека підприємства як самостійний об'єкт управління: проблеми забезпечення // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – Вип. 21.4. - с. 250-255.

3. Мартюшева Л.С., Петровська Т.Е., Трихліб Н.І. Фінансова безпека підприємства: Науково-технічний збірник. – К.: Либідь, 2006. – 235 с. 2. Поддєрьогін А.М. Фінанси

підприємств: Підручник. – К.: КНЕУ, 2006. – 369 с.

4. Підхомний О.М. Типологія загроз фінансовій безпеці підприємницької діяльності. / О.М. Підхомний, Н.О. Микитюк, І.П. Вознюк // Вісник Національного університету „Львівська політехніка”: Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – № 605. – 2007. – С. 119- 123.

5. Судакова О. І. Стратегічне управління фінансовою безпекою підприємства / О. І. Судакова // Економічний простір. – 2008. – № 9. – С. 140-148.

Юсипук Ю.О., Холіч І.В.

СОЦІОЛОГІЯ ВІЛЬНОГО ЧАСУ, ЯК СКЛАДОВА СОЦІОЛОГІЇ ПРАЦІ

Історія культури знає багато способів визначення часу, однак лише з настанням раціоналізації життєдіяльної системи людство почало «використовувати» і «вимірювати» час. Саме тоді виникло сучасне поняття часу – хвилина набула цінності. Слід нагадати «золоті слова» Бенджаміна Франкліна: «Гроші – час».

Час – істотний фактор життя людини. Це повсякденний ритм життя, котрий систематично звіряється і вимірюється, обчислюється незмінним і необхідним атрибутом - годинником і нагадує про себе уже у вигляді історії, замисленням над тим, що є сенсом життя, та ін.

Симптомом нового відчуття часу став той факт, що в Нюрнберзі куранти почали відбивати чверть години саме в XVI ст. У моральних висловах-устоях духу того часу зазначається: якщо тобі життя любе, не втрачай даремно часу, бо він і є сутністю життя. Час став настільки цінним, що його вже не можна було витратити без користі. З'явилося ставлення до часу як до цінності, що розглядалася невід'ємною характеристикою суспільства.

Відомий економіст Д. Рікардо писав, що справжнє багатство тієї чи іншої нації – у можливості за менший робочий час створити якомога більший достаток, матеріальне багатство, тобто справжнє багатство суспільства – час, вивільнений з процесу матеріального виробництва, час, котрим людина може вільно розпоряджатися: частково для споживання продуктів, частково для вільної діяльності і розвитку здібностей. Час людини, сім'ї, суспільства є нематеріальною формою багатства, значною соціальною цінністю. Отже, кожний різновид діяльності людини може бути поставлений в рамки «часового простору» і окреслений «часовим критерієм».

Структурно весь суспільний час, котрий використовує людина в процесі життєдіяльності, можна поділити на кілька розрядів (рисунок 1):

- час для реалізації різноманітних фізіологічних потреб (сон, прийом їжі, інше);
- необхідний суспільно-трудоий час, що використовується як джерело матеріальних благ;
- вивільнений позаробочий час.